

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Херсонської області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Херсонської області в III кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Херсонської області у III кварталі 2021 року свідчать, що респонденти прогнозують значне зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та очікують поліпшення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **значне зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 50.0% (найвищі очікування серед регіонів) (у II кварталі 2021 року – 0.0%) (графік 1), у цілому по Україні – 21.5%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги високими темпами:** частка респондентів, які очікують інфляцію понад 7.5%, становить 75.0% (у попередньому кварталі – 76.9%) (найвищі очікування інфляції серед регіонів), у цілому по Україні – 53.1%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **суттєву девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 83.3% респондентів (у попередньому кварталі – 91.7%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 18.2% (у II кварталі 2021 року – 0.0%), у цілому по Україні баланс відповідей – 12.7% (таблиця);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 8.3% (як і в попередньому кварталі) (таблиця), у цілому по Україні – 27.7%;
- **збільшення інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 10.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1%). Водночас респонденти очікують зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – «мінус» 11.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 22.2%). У цілому по Україні очікується збільшення інвестиційних видатків: баланси відповідей – 19.3% та 9.7% відповідно (таблиця);
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у II кварталі 2021 року – «мінус» 9.1%) (графік 4). У цілому по Україні очікується помірне зростання кількості працівників на своїх підприємствах – 2.2%;
- **стрімке зростання цін як на товари/послуги, що купують підприємства, так і на товари/послуги, що продають підприємства:** баланси відповідей – по 91.7% (у попередньому кварталі – 84.6% та 61.5% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть вартість трудових ресурсів, ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 72.7% та 66.7% відповідно (у II кварталі 2021 року – 50.0% та 46.2% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що стримують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти назвали недостатній попит, надмірний податковий тиск, занадто високі ціни на енергоносії, а також сировину та матеріали, брак обігових коштів (вплив чинника посилюється) (графік 5).

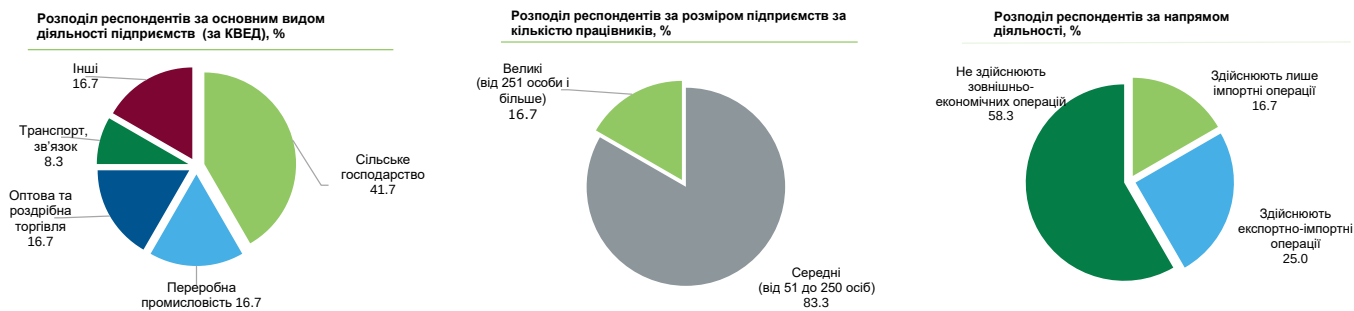
Очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом залишаються високими (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

91.7% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

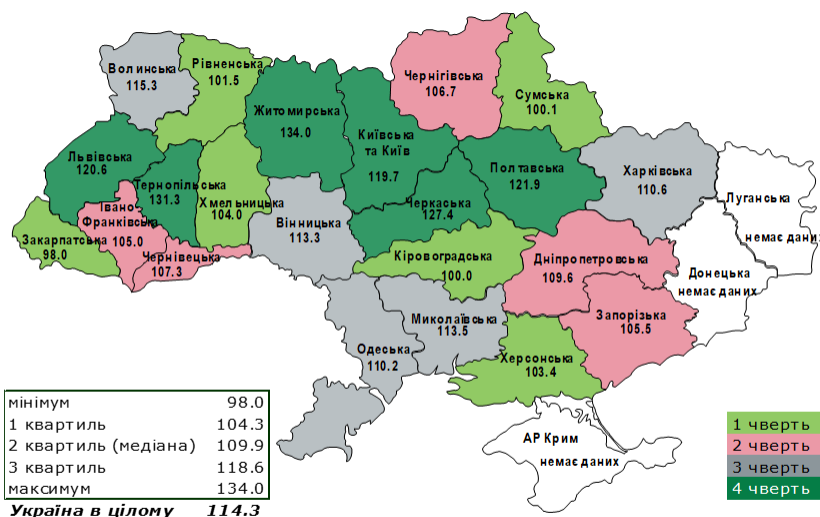
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поліпшився та є добрий:** баланс відповідей – 8.3% (уперше з II кварталу 2018 року), у цілому по Україні – 7.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 22.2%);
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей** – 0.0% (у II кварталі 2021 року – «мінус» 15.4%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 03–25 серпня 2021 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Херсонської області щодо їх ділової активності (за складовими)

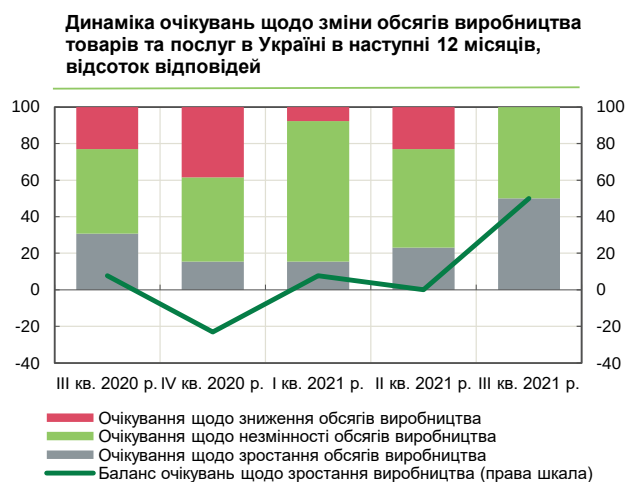
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	33.3	-7.7	-7.7	0.0	18.2
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	23.1	7.7	23.1	8.3	8.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-30.0	8.3	-22.2	-22.2	-11.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	8.3	15.4	0.0	-9.1	10.0
кількості працівників	0.0	0.0	0.0	-9.1	-8.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

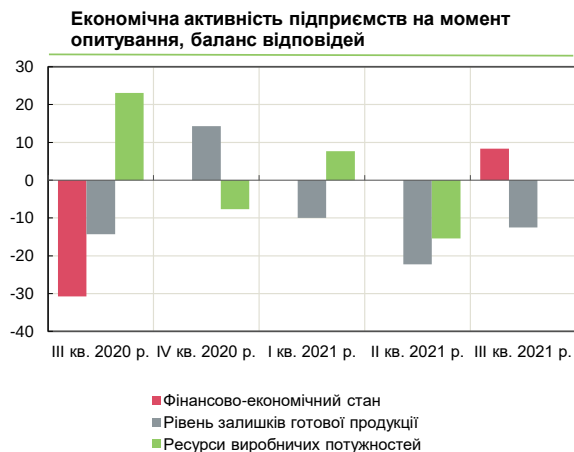
Графік 1

Графік 2

Графік 3

Графік 4

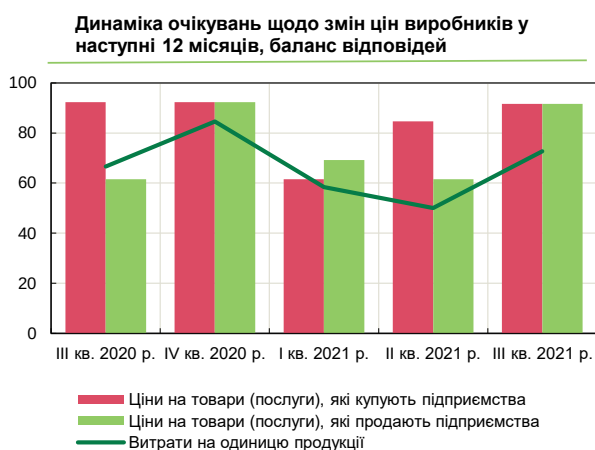

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

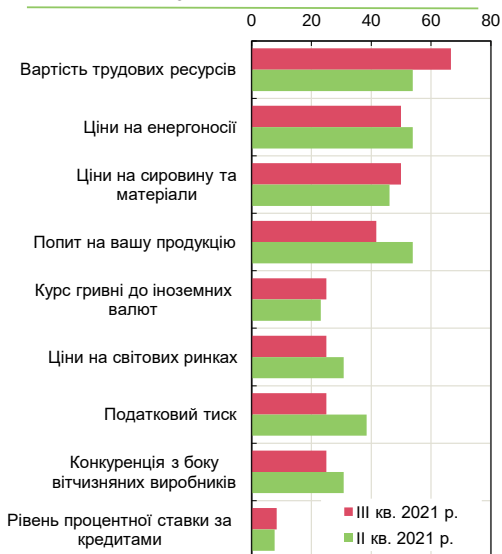

Графік 6

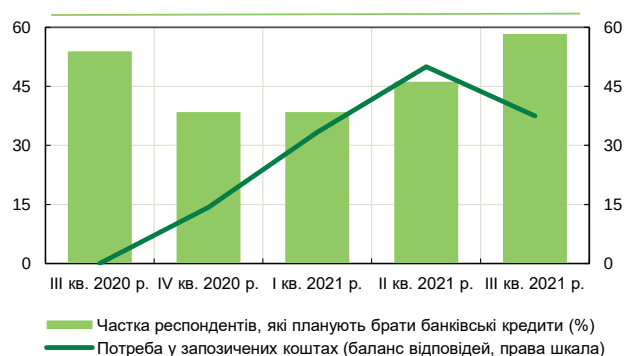
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

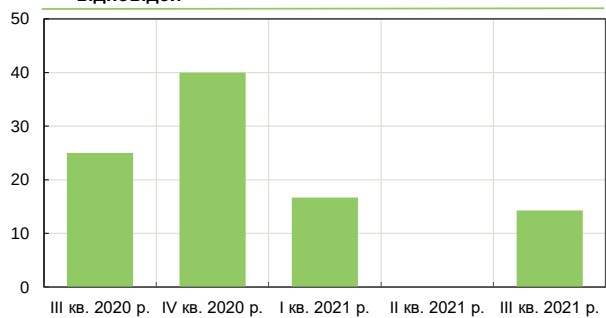
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

